

Lieta C-511/23**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 8. augusts

Iesniedzējtiesa:*Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio* (Itālija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2023. gada 1. augusts

Prasītāja:*Caronte & Tourist SpA***Atbildētāja:***Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato***Pamatlietas priekšmets**

Sabiedrības *Caronte & Tourist* (turpmāk tekstā – “prasītāja”) prasība *Tribunale amministrativo per il Lazio* [Lacio Reģionālajā administratīvajā tiesā (turpmāk tekstā – “*TAR Lazio*”), ar kuru šī sabiedrība lūdza atcelt *Autorità garante della concorrenza e del mercato* [Konkurences un tirgus uzraudzības iestādes] (turpmāk tekstā – “*Agcm*”) pieņemto pasākumu, ar ko minētā iestāde konstatēja dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas aizliegta saskaņā ar *legge 10 ottobre 1990, n. 287* [1990. gada 10. oktobra likuma Nr. 287] 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu, izdeva rīkojumu prasītājai izbeigt pārkāpumu un piemēroja naudas sodu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

TAR Lazio lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu attiecas uz Eiropas Savienības tiesību interpretāciju, it īpaši LESD 102. panta interpretāciju saistībā ar *legge 24 novembre 1981, n. 689* [1981. gada 24. novembra Likuma Nr. 689] 14. panta piemērošanu pretmonopola procedūrai, ko veic *Agcm*.

Prejudiciālais jautājums

“Vai LESD 102. pants saistībā ar konkurences aizsardzības un administratīvās rīcības efektivitātes principu ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas izriet no 1981. gada 24. novembra likuma Nr. 689 14. panta piemērošanas – kā to interpretē un piemēro tiesas – ar kuru ir noteikts, ka Konkurences un tirgus uzraudzības iestādei izmeklēšanas procedūra dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas konstatēšanai ir jāuzsāk deviņdesmit dienu laikā no brīža, kad Iestādei kļūst zināmi pārkāpuma būtiskie elementi, kas varētu sastāvēt tikai no pirmā ziņojuma par pārkāpumu?”

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 102. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Legge 10 ottobre 1990, n. 287 “Norme per la tutela della concorrenza e del mercato” [1990. gada 10. oktobra likums Nr. 287 par noteikumiem konkurences un tirgus aizsardzībai]

1. pants

“1. Šī likuma noteikumus, īstenojot Konstitūcijas 41. pantu, lai aizsargātu un garantētu tiesības uz ekonomisko iniciatīvu, piemēro attiecībā uz aizliegtām vienošanām, dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un uzņēmumu koncentrācijām.

2. Konkurences un tirgus uzraudzības iestāde, kas minēta 10. pantā, turpmāk tekstā – “Iestāde”, paralēli, arī attiecībā uz vienu un to pašu lietu, piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. un 102. pantu un šī likuma 2. un 3. pantu attiecībā uz nolīgumiem, kas ierobežo konkurences brīvību, un dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

4. Šajā sadaļā ietverta tiesību normu interpretācija notiek saskaņā ar Eiropas Kopienu tiesību principiem konkurences tiesību jomā”.

3. pants

“1. Viena vai vairāku uzņēmumu dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana valsts tirgū vai nozīmīgā tā daļā ir aizliegta, kā arī ir aizliegts: a) tieši vai netieši uzspiest pirkuma cenas, pārdošanas cenas vai citus nepamatoti apgrūtināšus līguma nosacījumus [..]”.

12. pants “Izmeklēšanas pilnvaras” (izmeklēšanas uzsākšanas brīdī spēkā esošā redakcija)

“1. Iestāde, pēc tās rīcībā esošo pierādījumu un pierādījumu, kurus tai ir darījušas zināmus valsts pārvaldes iestādes vai jebkura ieinteresētā persona, tostarp patērētāju pārstāvju biedrības, izvērtēšanas veic izmeklēšanu, lai pārliecinātos par 2. un 3. pantā noteikto aizliegumu pārkāpumu esamību [..]”.

12. pants (redakcija pēc 2021. gada grozījumiem)

“[..] 1-ter. Lai piemērotu šo likuma un LESD 101. un 102. pantu, Iestādei ir tiesības definēt tās rīcības prioritātes. Iestāde nedrīkst veikt turpmākus pasākumus attiecībā uz ziņojumiem, kas neietilpst tās rīcības prioritātēs.

1-*quater*. Procedūrām attiecībā uz LESD 101. vai 102. panta vai šī likuma 2. vai 3. panta pārkāpumiem, tostarp šajā II sadaļā minēto Iestādes pilnvaru īstenošanai, ir jāatbilst Eiropas Savienības tiesību vispārīgajiem principiem un Eiropas Savienības Pamattiesību hartai [..]”.

14. pants (izmeklēšanas uzsākšanas brīdī spēkā esošā redakcija):

“1. 2. vai 3. panta iespējama pārkāpuma gadījumā Iestāde paziņo attiecīgajiem uzņēmumiem un ieinteresētajiem tiesību subjektiem par izmeklēšanas uzsākšanu [..]”

14. pants (redakcija pēc 2021. gada grozījumiem)

“1. LESD 101. vai 102. panta vai šī likuma 2. vai 3. panta iespējama pārkāpuma gadījumā Iestāde veic izmeklēšanu saprātīgā termiņā un paziņo par tās uzsākšanu attiecīgajiem uzņēmumiem un ieinteresētajiem tiesību subjektiem [..]”.

15. pants Brīdinājumi un sodi (izmeklēšanas uzsākšanas brīdī spēkā esošā redakcija):

“1. Ja 14. pantā minētās izmeklēšanas rezultātā Iestāde konstatē 2. vai 3. panta pārkāpumus, tā nosaka termiņu, kurā attiecīgajiem uzņēmumiem un ieinteresētajiem tiesību subjektiem ir jānovērš pārkāpumi. Smagu pārkāpumu gadījumos, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, Iestāde nosaka arī administratīvā naudas soda piemērošanu apmērā līdz desmit procentiem no apgrozījuma [..]”.

15. pants (redakcija pēc 2021. gada grozījumiem)

“1. Ja šī likuma 14. pantā minētās izmeklēšanas rezultātā Iestāde konstatē LESD 101. vai 102. panta vai šī likuma 2. vai 3. panta pārkāpumu, tā nosaka ieinteresētajiem uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām termiņu minētā pārkāpuma novēršanai vai, ja pārkāpums jau ir izbeigts, aizliedz tā atkārtanos. Šim nolūkam Iestāde var noteikt jebkādas rīcību koriģējošus vai strukturālus pasākumus, kas ir samērīgi ar izdarīto pārkāpumu un ir vajadzīgi efektīvai pārkāpuma izbeigšanai. Izvēloties starp diviem vienlīdz efektīviem pasākumiem,

Iestāde izvēlas uzņēmumam mazāk apgrūtināso risinājumu, saskaņā ar samērīguma principu.

1-bis. Ņemot vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, tā nosaka arī administratīvā naudas soda piemērošanu apmērā līdz 10 procentiem no apgrozījuma [..].

1-quater. Ja, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, Iestāde uzskata, ka nepastāv pārkāpuma konstatēšanas nosacījumi, tā var pieņemt attiecīgu lēmumu. Kad pēc Eiropas Komisijas informēšanas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 11. panta 3. punktu, Iestāde uzskata, ka rīcībai vairs nav pamata, un tādēļ izbeidz izmeklēšanas procedūru, tā attiecīgi informē Eiropas Komisiju [..].”

31. pants

“1. Uz administratīvajiem naudas sodiem par šī likuma pārkāpšanu attiecas tiktāl, ciktāl tie ir piemērojami, 1981. gada 24. novembra Likuma Nr. 689 I nodaļas I un II iedaļas noteikumi”.

Legge 24 novembre 1981, n. 689, “Modifiche al sistema penale” [1981. gada 24. novembra Likums Nr. 689 par izmaiņām sodu sistēmā]:

12. pants

“Šis nodaļas noteikumus ievēro tiktāl, ciktāl tie ir piemērojami un ja nav noteikts citādi, attiecībā uz visiem pārkāpumiem, par kuriem ir paredzēts administratīvais naudas sods, arī tad, ja šis sods nav paredzēts kriminālsoda aizstāšanai. [..].

14. pants

“Par pārkāpumu, kad tas ir iespējams, nekavējoties ir jāizvirza apsūdzība gan pārkāpējam, gan personai, kurai ir solidārs pienākums samaksāt par šo pārkāpumu maksājamo summu.

Ja nav tikusi izvirzīta tūlītēja apsūdzība visām vai dažām iepriekšējā punktā norādītajām personām, informāciju par pārkāpumu ir jāpaziņo republikas teritorijā dzīvojošajām ieinteresētajām personām deviņdesmit dienu laikā pēc pārkāpuma konstatēšanas un ārvalstīs dzīvojošajām personām – trīssimt sešdesmit dienu laikā pēc pārkāpuma konstatēšanas.

[..]

Pienākums samaksāt par pārkāpumu maksājamo summu tiek atcelts personai, kurai noteiktajā termiņā nav veikts paziņojums”.

28. pants

“Tiesībām iekasēt summas, kas pienākas par šajā likumā norādītajiem pārkāpumiem, tiek noteikts piecu gadu noilguma termiņš, sākot no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Noilguma termiņa pārtraukšanu regulē Itālijas Civilkodeksa noteikumi”.

Legge 10 ottobre 1990, n. 287 [1990. gada 10. oktobra Likums Nr. 287]

10. panta 5. punkts

“[...] ar valsts prezidenta dekrētu [...] ir izveidotas izmeklēšanas procedūras, ar kurām nodrošina, ka ieinteresētās personas tiek pilnībā informētas par izmeklēšanas dokumentiem, uzklauššanu un protokolēšanu”.

Decreto del Presidente della Repubblica 30 aprile 1998, n. 217 “Regolamento in materia di procedure istruttorie di competenza dell’Autorità garante della concorrenza e del mercato” [Republikas prezidenta 1998. gada 30. aprīļa dekrēts Nr. 217 par noteikumiem attiecībā uz izmeklēšanas procedūrām, kuras ir Konkurences un tirgus uzraudzības iestādes kompetencē].

Īss lietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2022. gadā *Agcm* konstatēja, ka pastāv dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, ko izdarījusi prasītāja, nosakot pārmērīgas cenas par transporta pakalpojumu transportlīdzekļu pārvadāšanai Mesīnas šaurumā, izmantojot prāmi.
- 2 It īpaši *Agcm*, rīkojoties saskaņā ar tā saukto *United brands* doktrīnu, norādīja uz pilnīgu saistības neesamību starp izmaksām un ieņēmumiem, arī piemērojot dažādus ekonomiskos testus, kas apstiprināja ievērojama nesamērīguma esamību. Turklāt, pat salīdzinot prasītājas cenas ar citu ārvalstu uzņēmumu noteiktajām cenām, piemērotās cenas bija pārmērīgas. Turklāt *Agcm* uzsvēra konkurences pārkāpuma īpašo nozīmi, kas tieši ietekmē lietotāja maksāto atlīdzību, arī ņemot vērā attiecīgo ģeogrāfisko apgabalu – Mesīnas šaurumu, kurā prasītāja ieņem gandrīz monopolstāvokli, katru gadu pārvadājot aptuveni desmit miljonus pasažieru un divus miljonus transportlīdzekļu (dati par 2019. gadu).
- 3 Šajā gadījumā *Agcm* 2018. gada 24. martā bija saņēmusi ziņojumu no patērētāja, kurš sūdzējās par pārmērīgi augstajām transporta pakalpojuma cenām. Pēc minētā ziņojuma saņemšanas 2019. gada 23. aprīlī, tātad 394 dienas pēc ziņojuma saņemšanas, *Agcm* nosūtīja informācijas pieprasījumu Mesīnas ostas pārvaldei, kura 2019. gada 22. maijā atbildēja, bet tikai daļēji. Tāpēc 2019. gada 19. novembrī *Agcm* nosūtīja iepriekšminētajai ostas pārvaldei atgādinājumu, pēc kura tā atbildēja 2019. gada 26. novembrī.
- 4 2020. gada 4. augustā *Agcm* nosūtīja prasītājai paziņojumu par procedūras uzsākšanu, par ko tika nolemts 2020. gada 28. jūlija sapulcē (proti, 245 dienas pēc atbildes saņemšanas no ostas pārvaldes). Procedūra noslēdzās 2022. gada 11. aprīlī, pieņemot pasākumu, ar kuru *Agcm* noteica prasītājai turpmāk atturēties no pārmērīgu cenu piemērošanas un, ņemot vērā nodarījuma smagumu, piemēroja arī naudas sodu.

- 5 Prasītāja minēto pasākumu apstrīdēja un lūdza to atcelt, pamatojoties uz to, ka *Agcm* pārkāpuma konstatēšanas procedūru bija uzsākusi novēloti, proti, pēc Likuma Nr. 689/1981 14. pantā paredzētā deviņdesmit dienu termiņa.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Prasītāja uzskata, ka pirmsizmeklēšanas posms – proti, posms pirms paziņojuma par procedūras uzsākšanu, kurā bez uzklaušanās *Agcm* savāc pirmos netiešos pierādījumus, lai pārliecinātos par pretmonopola pārkāpuma faktisko esamību – ir ildzis kopumā 855 dienas, tādējādi pārkāpjot likuma Nr. 689/1981 14. pantu.
- 7 Prasītāja uzskata, ka *Agcm* rīcība bija tiešā pretrunā arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECTK”) 6. pantam un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 41. pantam, jo tika pārkāptas apsūdzētās tiesības uz aizstāvību, kā arī apdraudēta tās tiesiskā palāvība, jo tai nevarēja tikt piemērota soda uzlikšanas procedūra, ja ziņa par pārkāpumu bija saņemta pirms vairāk nekā deviņdesmit dienām.
- 8 *Agcm* savukārt uzskata, ka deviņdesmit dienu noilguma termiņš nav piemērojams pretmonopola procedūrām. Proti, vienīgais paredzētais pienākums esot bijis uzsākt izmeklēšanu saprātīgā termiņā. Šajā gadījumā tas tika ievērots, ņemot vērā izmeklējamu faktu sarežģītību, arī saistībā ar cita uzņēmuma ienākšanu tirgū, kā rezultātā radās nepieciešamība atbilstošā laika posmā uzraudzīt konkurences dinamikas attīstību.
- 9 Turklāt *Agcm* norāda, ka nevienā citā Eiropas Savienības dalībvalstī valsts konkurences aizsardzības iestādēm nav pienākuma nekavējoties uzsākt izmeklēšanas procedūru, lai neiestātos noilgums. Šajā ziņā *Agcm* norāda arī uz Eiropas Komisijas paustajām bažām par to, vai Itālijas iestāde efektīvi piemēro Eiropas Savienības tiesības, ja tiek strikti noteikts tik īss rīcības termiņš. Piebilstot, *Agcm* norāda, ka iepriekš minētais noilguma termiņš esot pretrunā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1 (2018. gada 11. decembris) 3. pantam un 4. panta 5. punktam, kuri saistībā ar efektivitātes principu, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru *Agcm* tiek noteikts uzsākt izmeklēšanu stingrā laika secībā (Itālijas gadījumā deviņdesmit dienās), negarantējot tai iespēju izvēlēties savas rīcības prioritātes.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Iesniedzējtiesa norāda, ka, pamatojoties uz neseno judikatūru, kas jau ir nostiprināta, Likuma Nr. 689/1981 14. pantā paredzētais deviņdesmit dienu termiņš tiek uzskatīts par piemērojamu *Agcm* izmeklēšanas procedūras uzsākšanai.
- 11 No tā izriet, ka pēc pirmsizmeklēšanas posma beigām *Agcm* ir pienākums deviņdesmit dienu laikā no pārkāpuma izdarīšanas to atspēkot, paziņojot par

izmeklēšanas uzsākšanu. Deviņdesmit dienām nav obligāti jāsakas no pirmā ziņojuma par pārkāpumu, bet gan no pirmsizmeklēšanas posmā veiktās konstatēšanas pabeigšanas, proti, kad ir pabeigta nepieciešamo pierādījumu apkopošana apsūdzības par pārkāpumu izvirzīšanai. Konstatēšanas secinājumus vērtē administratīvā tiesa (kura spriež par *Agcm* darbību, tostarp sodu, likumību), kura var pārbaudīt, vai noteiktā datumā apsūdzību var pamatoti formulēt.

- 12 Iesniedzējtiesa tomēr norāda, ka, mehāniski piemērojot Likuma Nr. 689/1981 14. pantu, apsūdzības izvirzīšanas termiņa iespējamā pārsniegšana pat par vienu dienu nozīmē *Agcm* pasākuma atcelšanu tiesā, būtībā padarot par spēkā neesošu minētās iestādes darbību. Proti, lai gan Likuma Nr. 287/1990 15. pantā ir precizēts, ka pārkāpuma konstatēšanas galvenās sekas ir pieprasījums to izbeigt (savukārt naudas sods tiek piemērots tikai smagākajos gadījumos), rīcības un, galvenokārt, procedūras vienreizīgums nozīmē, ka procedūras novēlota uzsākšana neizbēgami atceļ pieņemto galīgo pasākumu. Turklāt, pamatojoties uz *ne bis in idem* principu, nav iespējams vēlāk atsākt jaunu izmeklēšanu par to pašu faktu, pat pastāvīga pārkāpuma gadījumā, proti, gadījumos, kad uzņēmums nekad nav pārtraucis nelikumīgo rīcību.
- 13 Iesniedzējtiesa atgādina arī, ka ar Likuma Nr. 287/1990 3. pantu valsts tiesībās tiek ieviests LESD 102. pants. Līdz ar to, lai arī tiek apstrīdēta dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana tikai valsts tirgū, ņemot vērā Likuma Nr. 287/1990 1. panta 4. punktu, Eiropas Savienība interesēs ir pareizi piemērot tiesību normas attiecībā uz pret konkurenci vērstu nodarījumu apkarošanu, kā to ir uzsvērusi Eiropas Savienības Tiesa (Tiesa, 2007. gada 11. decembris, lieta C-280/06, ECLI:EU: C:2007:775, 21. un 26. punkts).
- 14 Atgādinot, ka Likuma Nr. 689/1981 14. pantā ir noteikts, ka *Agcm* ir jāuzsāk izmeklēšanas procedūra deviņdesmit dienu laikā, iesniedzējtiesa norāda, ka Tiesa attiecībā uz Eiropas līmenī veiktām pretmonopola procedūrām ir noteikusi Eiropas Komisijai pienākumu pabeigt procedūru (kas jāsaprot kā pirmsizmeklēšanas un faktiskais izmeklēšanas posms) saprātīgā termiņā (lieta C-254/99, 2002. gada 15. oktobris, ECLI:EU:C:2002:582).
- 15 Tāpēc tā uzskata par nepieciešamu noskaidrot, vai šī neatbilstība pretmonopola izmeklēšanas uzsākšanā atkarībā no tirgus (valsts vai kopējā), kurā notiek pārkāpums, ir saderīga ar Savienības tiesībām.
- 16 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka *Agcm* ir uzsvērusi, ka Likuma 689/1981 14. panta piemērošana var ietekmēt tās darbību, kavējot valsts un Eiropas tiesību konkurences jomā pareizu piemērošanu. Proti, *Agcm* būtu spiesta veikt vairākas procedūras paralēli, kas šo procedūru skaita dēļ varētu apdraudēt izmeklēšanas sekmīgu veikšanu, atstājot būtībā nesodītus vairākus pārkāpumus.
- 17 Iesniedzējtiesa uzsver turklāt arī *Agcm* darbības sarežģītību, jo tai jau pirmsizmeklēšanas posmā ir jāveic ievērojami daudz pārbaūžu, lai pareizi formulētu apsūdzību.

- 18 Turklāt Likuma Nr. 689/1981 14. panta strikta piemērošana varētu ietekmēt arī *Agcm* autonomiju. Proti, deviņdesmit dienu noilguma termiņa noteikšana praktiski nozīmē pienākumu sākt izmeklēšanu pēc tīri hronoloģiska kritērija, tādējādi ierobežojot *Agcm* rīcības brīvību.
- 19 Attiecībā uz šo pēdējo punktu iesniedzējtiesa norāda, ka Eiropas tiesiskais regulējums, uz kuru atsaucas *Agcm* (proti, Direktīvas 2019/1/ES 3. pants un 4. panta 5. punkts), nav piemērojams šajā lietā, jo tas Itālijas tiesībās tika ieviests tikai 2021. gadā, tātad pēc izmeklēšanas uzsākšanas. Tomēr vienlaikus tā norāda, ka direktīvai, šķiet, nav inovatīva rakstura, jo tā vienkārši kodificē pozitīvajās tiesībās vispārēju principu, kas jau pastāv tiesību sistēmā.
- 20 Attiecībā uz uzņēmuma tiesībām uz aizstāvību iesniedzējtiesa vispirms norāda, ka sodu, ko piemēro *Agcm*, attiecināmība uz krimināltiesībām līdzīga rakstura jomu (pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā noteiktajiem principiem, tā sauktajiem “*Engel* kritērijiem”) kā loģiskas sekas nosaka ECTK 6. pantā un Hartas 41. pantā minēto garantiju, tostarp procesuālo garantiju, ievērošanu. To vidū it īpaši ir valsts iestādes pienākums par pārkāpumu nekavējoties izvirzīt apsūdzību (“nekavējoties”, saskaņā ar ECTK terminoloģiju), ar mērķi garantēt lietas dalībnieku vienlīdzību un nepieļaut, ka pagājušais laiks kaitē apsūdzētajam. Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka Likuma Nr. 689/1981 14. pants, kā tas tiek interpretēts un piemērots, ir plašāks un rada pilnīgu un neapstrīdamu pieņēmumu par uzņēmuma tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar noilguma iestāšanās termiņu, nepieprasot pierādījumus par faktisko kaitējumu, kas ciests no izmeklēšanas procedūras novēlotas uzsākšanas.
- 21 Vienlaikus iesniedzējtiesa norāda, ka praksē novēlota apsūdzības izvirzīšana par pārkāpuma ne vienmēr kaitē uzņēmumu tiesībām uz aizstāvību: proti, izņemot īpašus gadījumus, kad tiek pierādīts, ka nav iespējams iesniegt pierādījumus *Agcm*, ir jāatzīmē, ka visā pirmsizmeklēšanas posmā uzņēmumi pat varētu gūt konkurences priekšrocības no pārkāpuma izdarīšanas.
- 22 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka tieši krimināltiesiskais raksturs soda plašā nozīmē attaisno to, ka pastāv slepens posms, proti, bez aizstāvības, kura laikā *Agcm* ir jāapkopo visi nepieciešamie pierādījumi, lai varētu izvirzīt apsūdzību: proti, pirmsizmeklēšanas posma ierobežošana līdz vispārīgai konstatēšanai nozīmētu nepamatotu *Agcm* darbības ierobežošanu, līdz ar to *Agcm* varētu nespēt pareizi un pilnībā rekonstruēt nodarījumu. Turklāt, pārmērīgi agrīna procedūras uzsākšana palielina risku, ka *Agcm* neiegūst lietderīgus pierādījumus.
- 23 Attiecībā uz tiesiskās palāvības aizsardzību iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā brīdis, no kura aprēķina noilguma termiņu, nav strikts, bet ir atkarīgs no iespējamiem faktoriem saistībā ar konkrēto gadījumu, kā piemēram, ziņojuma pilnīgumu, nešķiet, ka tas pienācīgi garantē sodīto personu tiesisko palāvību. Turklāt bieži tiek apgalvots, ka *Agcm* bezdarbība rada kaitējumu sabiedrības interesēm, tāpēc termiņš tika noteikts arī, lai aicinātu veikt ātrus tiesībaizsardzības pasākumus, tādējādi izvairoties no uzņēmuma palāvības nostiprināšanas. Tomēr noilguma

termiņa piemērošana izmeklēšanas procedūras uzsākšanai par nelikumīgu rīcību, kas joprojām notiek, šķiet pretrunīga un neloģiska, jo tā nosaka būtisku *Agcm* nespēju novērst nelikumīgas darbības, kas turpina kaitēt sabiedrības interesēm.

- 24 Visbeidzot, attiecībā uz tiesiskās drošības nepieciešamību iesniedzējtiesa norāda, ka Itālijas tiesībās jau ir paredzēts – tieši lai izvairītos no apsūdzībām, kas tiek izvirzītas pēc pārmērīgi ilga laika – atšķirīgs noilguma termiņš, kas ir 5 gadi no nelikumīgās rīcības izbeigšanas (Likuma Nr. 689/1981 28. pants).

DARBA VERSIJA